

NACZELNA DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
Zakład Naukowy Archiwistyki

ŹRÓDŁA ARCHIWALNE DO DZIEJÓW ŻYDÓW W POLSCE

Opracowanie zbiorowe pod redakcją naukową
Bolesława Woszczyńskiego i Violetty Urbaniak

WYDAWNICTWO DiG
Warszawa 2001

Spis treści

Contents

Wstęp (<i>Bolesław Woszczyński, Violetta Urbaniak</i>)	5
Introduction (<i>Bolesław Woszczyński, Violetta Urbaniak</i>)	9
Przedmowa. Źródła do dziejów Żydów w polskich archiwach (<i>Feliks Tych</i>)	13
Preface. Sources to the History of the Jews in Polish Archives (<i>Feliks Tych</i>)	19
Część I. Informacje o źródłach w archiwach polskich	
Part I. Information on Sources in Polish Archives	
<i>Jarosław Zawadzki</i>	27
Dokumenty do historii Żydów okresu nowożytnego przechowywane w archiwach prywatnej proveniencji w Archiwum Głównym Akt Dawnych Documents to the History of the Jews in 16 th -18 th c. in the Private Archives in the Holdings of the Central Archives of Historical Records	
<i>Małgorzata Koška, Dorota Lewandowska</i>	31
Materiały do dziejów Żydów na ziemiach polskich w XIX w. w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych Sources to the History of the Jews in Poland in 19 th c. in the Holdings of the Central Archives of Historical Records	
<i>Adam Grzegorz Dąbrowski</i>	57
Źródła do dziejów społeczności żydowskiej w Polsce w zasobie Archiwum Akt Nowych Sources to the History of the Jewish Community in Poland in the Holdings of the Central Archives of Modern Records	
<i>Krzysztof Pątek</i>	71
Judaika w zasobie Archiwum Dokumentacji Mechanicznej Judaica in the Holdings of the Archives of Audio Visual Records	
<i>Jerzy Szumski</i>	83
Źródła do historii Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Białymstoku Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Białystok	
<i>Leszek Kocoń</i>	97
Materiały źródłowe do badań nad ludnością żydowską w zbiorach Archiwum Państwowego w Białymstoku Oddział w Łomży The Archival Materials for Research on the Jewish People in the Holdings of the State Archives in Białystok, Local Branch in Łomża	

<i>Stanisław Błazejewski</i>	101
Źródła do dziejów Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Bydgoszcz	
<i>Przemysław Snoch</i>	109
Materiały do dziejów Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Częstochowie Materials to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Częstochowa	
<i>Arkadiusz Wetniak</i>	117
Źródła do dziejów ludności żydowskiej na Pomorzu w zasobie Archiwum Państwowego w Elblągu z siedzibą w Malborku Sources to the History of the Jewish People on the Territory of Pomorze in the Holdings of the State Archives in Elbląg (Stated in Malbork)	
<i>Aniela Przywuska, Aleksandra Skibicka</i>	127
Źródła do historii Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Gdańsku Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Gdańsk	
<i>Grzegorz Waliś</i>	155
Judaika w zasobie Archiwum Państwowego w Kaliszu Judaica in the Holdings of the State Archives in Kalisz	
<i>Michał Mączka</i>	163
Materiały dotyczące ludności żydowskiej w zbiorach Archiwum Państwowego w Katowicach Materials to the History of the Jewish People in the Holdings of the State Archives in Katowice	
<i>Romana Guldon</i>	181
Źródła do historii Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Kielce	
<i>Waldemar Chlistowski</i>	193
Judaika w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Judaica in the Holdings of the State Archives in Koszalin	
<i>Magdalena Marosz, Jadwiga Szyposz, Franciszek Zacny</i>	197
Materiały dotyczące dziejów Żydów przechowywane w Archiwum Państwowym w Krakowie Sources to the History of the Jews preserved in the State Archives in Kraków	
<i>Aleksander Piwoń</i>	209
Materiały źródłowe do dziejów Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Lesznie Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Leszno	
<i>Józef Kus, Maria Trojanowska</i>	213
Źródła do dziejów Żydów od XVI do XX w. w zasobie Archiwum Państwowego w Lublinie Sources to the History of the Jews in the Period of 16 th -20 th c. in the Holdings of the State Archives in Lublin	
<i>Julian Baranowski</i>	225
Źródła do dziejów Żydów w Łódzkiem w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi Sources to the History of the Jews of the Łódź province in the Holdings of the State Archives in Łódź	

<i>Franciszek Sokołowski</i>	241
Źródła do dziejów Żydów w zbiorach Archiwum Państwowego w Olsztynie Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Olsztyn	
<i>Barbara Sypko, Aneta Malik</i>	251
Źródła do historii Żydów zachowane w zasobie Archiwum Państwowego w Opolu Sources to the History of the Jews preserved in the Holdings of the State Archives in Opole	
<i>Krzysztof Urzędowski</i>	255
Źródła do historii Żydów w Polsce w Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim Sources to the History of the Jews in Poland in the Holdings of the State Archives in Piotrków Trybunalski	
<i>Anna Stogowska</i>	259
Źródła do dziejów Żydów w zbiorach Archiwum Państwowego w Płocku Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Plock	
<i>Jadwiga Miedzianowska</i>	269
Źródła do dziejów Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Poznań	
<i>Jacek Krochmal</i>	293
Źródła do dziejów Żydów w archiwach Przemysła Sources to the History of the Jews in the Archives in Przemysł	
<i>Sebastian Piątkowski</i>	313
Źródła do dziejów ludności żydowskiej w XVII–XX w. w zasobie Archiwum Państwowego w Radomiu Sources to the History of the Jewish People in the Period of 17 th –20 th c. in the Holdings of the State Archives in Radom	
<i>Grzegorz Zamoyski</i>	329
Źródła do dziejów Żydów w aktach miast w zasobie Archiwum Państwowego w Rzeszowie Sources to the History of the Jews in the Municipal Records in the Holdings of the State Archives in Rzeszów	
<i>Grzegorz Welik, Wanda Więch–Tchórzewska</i>	345
Źródła do dziejów Żydów w Archiwum Państwowym w Siedlcach Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Siedlce	
<i>Stawomir Filipowicz</i>	353
Źródła dotyczące Żydów w zasobie Archiwum Państwowego w Suwałkach Sources pertaining to the Jews in the Holdings of the State Archives in Suwałki	
<i>Paweł Gut, Jerzy Grzelak, Jan Macholak</i>	365
Materiały źródłowe do historii Żydów przechowywane w Archiwum Państwowym w Szczecinie Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Szczecin	
<i>Tomasz Dżiki</i>	377
Źródła do dziejów Żydów w zasobach Archiwum Państwowego w Toruniu i Oddziału we Włocławku Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Toruń and in Local Branch in Włocławek	

<i>Marta Jaszczyńska</i>	393
Źródła do dziejów ludności żydowskiej w Warszawie w XIX i XX w. w zbiorach Archiwum Państwowego m.st. Warszawy Sources to the History of the Jewish Population in Warsaw in 19 th and 20 th c. in the Holdings of the State Archives of the Capital City of Warsaw	
<i>Danuta Skorwider</i>	401
Źródła do historii Żydów na terenie Mazowsza Południowego w zasobie Archiwum Państwowego m.st. Warszawy Sources to the History of Southern Mazowsze in the Holdings of the State Archives of the Capital City of Warsaw	
<i>Janusz Szczepański</i>	407
Źródła archiwalne do dziejów społeczności żydowskiej Mazowsza Północnego w XIX–XX w. (do 1939 r.) The Archival Sources to the History of the Jewish Community of Northern Mazowsze in 19 th –20 th c. (until 1939)	
<i>Mieczysława Chmielewska</i>	425
Judaika w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu Judaica in the Holdings of the State Archives in Wrocław	
<i>Gertruda Sowińska</i>	435
Źródła do dziejów Żydów w zbiorach Archiwum Państwowego w Zamościu Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Zamość	
<i>Zbigniew Bujkiewicz</i>	441
Źródła do historii Żydów w zbiorach Archiwum Państwowego w Zielonej Górze Sources to the History of the Jews in the Holdings of the State Archives in Zielona Góra	
<i>Zygmunt Kozak</i>	447
Materiały do dziejów mniejszości żydowskiej w Polsce (1918–1939) w zbiorach Centralnego Archiwum Wojskowego Materials to the History of the Jewish Minority in Poland (1918–1939) in the Holdings of the Central Military Archives	
<i>Hanna Szymczyk</i>	455
Źródła do historii Żydów w Polsce w Archiwum Polskiej Akademii Nauk Sources to the History of the Jews in Poland in the Archives of the Polish Academy of Sciences	
<i>Jürgen Hensel</i>	463
Zasoby archiwalne Żydowskiego Instytutu Historycznego Archive Holdings of the Jewish Historical Institute	
<i>Mieczysław Motas</i>	469
Judaika w zbiorach b. Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytutu Pamięci Narodowej Judaica in the Holdings of the former Central Commission of Investigating Crimes Against the Polish Nation — Institute of National Memory	
Część II. Informacje o źródłach w archiwach izraelskich	
Part II. Information on Sources in Israel's Archives	
<i>Moshe Mossek</i>	479
Documentation on Poland and Polish Jewry in Israel's Archives Dokumentacja dotycząca Polski i polskich Żydów przechowywana w archiwach w Izraelu	

<i>Sara Kadosh</i>	487
American Jewish Joint Distribution Committee Archives in Jerusalem. Records on Poland Archiwum Połączonego Amerykańsko-Żydowskiego Komitetu ds. Repartycji w Jerozolimie. Źródła na temat Polski	
<i>Gennady Pasechnik</i>	489
Sources on the History of the Polish Jews in the Diaspora Research Institute, Tel Aviv University Źródła do historii Żydów polskich w Archiwum Instytutu Diaspory przy Uniwersytecie w Tel Awiwie	
<i>Eli Tzur</i>	497
The Sources for Hashomer Hatzair — Polish Relations' Research Źródła do dziejów ruchu Hashomer Hatzair — w badaniach nad związkami polskimi	
<i>Silvia Schenkolewski-Kroll</i>	501
Bar-Ilan University. The Dr Zorah Warhaftig Institute for Research on Religious Zionism Instytut Badań Syjonizmu Religijnego im. dr. Zoraha Warhaftiga przy Uniwersytecie im. Bar-Ilan	
<i>Hadassah Assouline</i>	509
The Central Archives for the History of the Jewish People Centralne Archiwum Historii Narodu Żydowskiego	
The Central Zionist Archives in Jerusalem	525
Centralne Archiwum Syjonizmu w Jerozolimie	
The Massua Archives at Kibbutz Tel Yitzchak	527
Archiwum Massua w Kibbutz Tel Yitzchak	
The United Kibbutz Movement UKM — Ichud Archives at Hulda	531
Archiwum Zjednoczonego Ruchu Kibbutz w Hulda	
The Yad Vashem Archives	533
Yad Vashem — Archiwum Instytutu Pamięci Męczenników i Bohaterów Holocaustu	
Część III. Varia	
Part III. Varia	
<i>Andrzej Biernat</i>	539
Informacja archiwalna dotycząca historii Żydów na nośnikach komputerowych w praktyce polskich archiwów państwowych Computerized Archive Information on the History of the Jews in the Practice of Polish State Archives	
<i>Jerzy Halbersztadt</i>	547
Źródła do dziejów zagłady Żydów w zbiorach polskich w świetle programów dokumentacyjnych waszyngtońskiego Muzeum Holocaustu w latach 1990–1999 Sources to the History of the Extermination of the Jews in Polish Archives in the Light of Documentary Programs of the Holocaust Museum in Washington in the years 1990–1999	
<i>Jan Basta</i>	555
Rzeszowski ośrodek badania historii Żydów w Polsce The Polish Jewry History Research Centre in Rzeszów	

<i>Hadassah Assouline</i>	571
Reconstructing Jewish Historical Sources through Survey and Microfilming — the Jewish Community of Lwów as an Example Rekonstrukcja źródeł do dziejów Żydów poprzez mikrofilmowanie i kwerendy w archiwach zagranicznych na przykładzie archiwaliów dotyczących społeczności żydowskiej we Lwowie	
<i>Ety Alagem</i>	579
The Central Archives of the Hebrew University of Jerusalem. Student's Rescue by Immigration Centralne Archiwum Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Studenci uratowani przez imigrację	
<i>Naava Eisin</i>	585
"One Language and a Common Speech": The Relationship between the Israeli Teachers' Union and the Jewish Teachers in Poland Jeden język i wspólna mowa. Stosunki między Związkiem Nauczycieli Izraela a nauczycielami żydowskimi w Polsce	
Spis ilustracji	593
List of illustrations	